

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220204805
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1220204805.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v spore navrhovateľa: R. J., Č. XX, O. E., proti záložnému veriteľovi: R. U. Y., G..Y., Z.: XX XXX XXX, F. XX, Ž., dražobníkovi: I., G..Y., Z.: XX XXX XXX, M. X, U., zastúpenému SW. T.X. & R., Y..N..K., Z.: XX XXX XXX, D. XX, U., o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 21.09.2021, č.k. 14C/74/2020-194, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Záložnému veriteľovi a dražobníkovi priznáva proti navrhovateľovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, doručený konajúcemu súdu dňa 07.09.2020, vedený pod sp. zn. 14C/74/2020, a záložnému veriteľovi a dražobníkovi (označujúc ich nesprávne za žalovaných v 1. a v 2. rade - pozn. odvolacieho súdu) priznal proti navrhovateľovi (označujúc ho nesprávne za žalobcu - pozn. odvolacieho súdu) nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom podaným konajúcemu súdu dňa 07.09.2020 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení zákazu záložnému veriteľovi a dražobníkovi zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve navrhovateľa, vedených Okresným Ú. Y., katastrálnym odborom, nachádzajúcich sa v katastrálnom území O. E., K. O. E., K. Y., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, a to konkrétne:

- stavba - garáž, so súpisným č. XXXX, postavená na parcele registra „O.“, č. XXXX/XXX,
- stavba - rodinný dom, so súpisným č. XXXX, postavená na parcele registra „O.“, č. XXXX/XXX,
- pozemok parcela registra „O.“, č. XXXX/XXX, druh pozemku: ostatná plocha, o výmere 392 m²,
- pozemok parcela registra „O.“, č. XXXX/XXX, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 214 m²,
- pozemok parcela registra „O.“, č. XXXX/XXX, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 51 m² (ďalej spolu ako „nehnutelnosti“), do času právoplatného skončenia konania vo veci určenia neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 60Csp/60/2020. Dôvodil, že s právnym predchodcom záložného veriteľa (Y. Y., G..Y.) uzavrel dňa 05.01.2015 zmluvu o spotrebnom úvere (ďalej aj ako „zmluva“ alebo „zmluva o spotrebnom úvere“), na základe ktorej mu tento poskytol spotrebný úver v sume 330.000 eur za účelom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Zmluvné strany uzatvorili i záložnú zmluvu č. XXXXXX (ďalej len „záložná zmluva“), predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa, ktorý výzvou

na predčasné splatenie úveru zo dňa 30.12.2019 oznámil navrhovateľovi predčasnú splatnosť celého úveru, vyzval ho na úhradu dlžnej sumy a následne inicioval i výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Navrhovateľ sa o tejto skutočnosti dozvedel od dražobníka, keď ho tento požiadal o poskytnutie súčinnosti, pričom navrhovateľ následne z webovej stránky dražobníka zistil, že tento dal na účely realizácie dražby vyhotoviť znalecký posudok na odhad všeobecnej hodnoty nehnuteľností. Podľa navrhovateľa dražobník nepochybne realizoval právne kroky smerujúce k výkonu záložného práva k predmetu zálohu v zmysle záložnej zmluvy, čo napokon bolo zrejmé i z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie O. E., na ktorom bola vyznačená poznámka o začatí výkonu záložného práva.

3. Navrhovateľ ďalej uviedol, že žalobou podanou na Okresný súd Bratislava III sa domáha určenia, že zmluva o spotrebnom úvere je neplatná, ako i určenia, že úver poskytnutý na jej základe je bezúročný a bez poplatkov, keďže po preskúmaní obsahu zmluvy dospel k záveru, že táto neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v § 13 ods. 4 zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 90/2016 Z.z.“), konkrétne dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti úveru na bývanie, odplatu veriteľa za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť alebo spôsob výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, ďalej výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom, ani spôsob zúčtovania jednotlivých položiek splátky. Podľa mienky navrhovateľa si jeho veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebnom úvere nesplnil ani povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 8 zákona č. 90/2016 Z.z., keď nekonal s odbornou starostlivosťou ohľadom posudzovania jeho schopnosti splácať úver, ktoré porušenie povinnosti rovnako spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Na uvedenom základe navrhovateľ zdôraznil, že v konaní sa domáha ochrany svojich práv, ktoré majú podstatný význam aj pre samotný výkon záložného práva, a keďže ním môže dôjsť k porušeniu jeho práv a oprávnených záujmov ako vlastníka predmetu dražby, považoval potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán neodkladným opatrením za odôvodnenú.

4. Konajúci súd, po oboznámení sa s návrhom navrhovateľa a s listinnými dôkazmi založenými v spise, a to výpisom z listu vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie O. E., zmluvou o spotrebnom úvere č. XXXXXX, výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 30.12.2019, žalobou o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zo dňa 02.09.2020 a potvrdení o jej prijatí na Okresnom súde Bratislava III zo dňa 07.09.2020, nariadil uznesením zo dňa 01.10.2020, č.k. 14C/74/2020-40, neodkladné opatrenie, ktorým zakázal (zrejme mal na mysli uložiť - pozn. odvolacieho súdu) záložnému veriteľovi a dražobníkovi zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností do času právoplatného skončenia konania vo veci určenia neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere a určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 60Csp/60/2020. Na odvolanie záložného veriteľa a dražobníka Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 21.07.2021, sp. zn. 3Co/76/2021, zrušil uznesenie konajúceho súdu o nariadení neodkladného opatrenia a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Konajúci súd konštatoval, že základnou podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je existencia zákonného dôvodu vedúceho k jeho nariadeniu; uvedený inštitút je na mieste, ak je potrebné neodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená, pričom pri oboch skupinách je potrebné skúmať, či je nárok navrhovateľa osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Neodkladné opatrenie má byť pritom výnimočným opatrením, a preto navrhovateľ musí osvedčiť naliehavosť situácie, čo predpokladá hrozbu vzniku alebo rozširovania škody, či inej ujmy alebo ohrozenie alebo porušenie jeho práv a právom chránených záujmov, prípadne, že mu hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať sa o konečnú súdnu ochranu. So zreteľom na takto uvedené skutočnosti dospel súd prvej inštancie k záveru, že navrhovateľ potrebu neodkladnej úpravy pomerov neosvedčil v miere potrebnej pre vyhovieť návrhu, pričom nepreukázal ani naliehavosť úpravy pomerov medzi stranami sporu. Podotkol pritom, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia posudzoval vo vzťahu k nárokom, ktorých sa žalobca domáhal a ktorých existencia musí byť aspoň osvedčená. Navrhovateľ sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal uloženia povinnosti dražobníkovi a záložnému veriteľovi zdržať sa všetkých úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností v jeho vlastníctve. Aj keď v návrhu poukázal na existenciu nebezpečenstva bezprostredne mu hroziacej ujmy, a to s poukazom na úkony smerujúce ku dobrovoľnej dražbe, následne nijakým spôsobom nepreukázal, aká ujma mu vznikla, resp. reálnu hrozbu konkrétnej ujmy, ktorá by mu mohla vzniknúť; v tomto smere konajúci súd vyhodnotil ako nepostačujúce

nedostatočne špecifikované tvrdenia navrhovateľa. Navrhovateľ mal podľa mienky súdu prvej inštancie jednoznačne preukázať, že v súvislosti s konaním dražobníka a záložného veriteľa mu hrozí vznik alebo rozširovanie škody, či inej ujmy, prípadne, že mu hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu, čo v danom prípade nepreukázal.

6. Vzhľadom na tieto skutočnosti, keď navrhovateľ neosvedčil dôvodnosť nároku uplatneného v žalobe, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci nemožno nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým sa majú dočasne upraviť pomery medzi stranami do rozhodnutia vo veci samej, a preto za súčasnej aplikácie § 324 ods. 1 až ods. 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, ods. 2, § 327, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. konštatujúc, že záložnému veriteľovi a dražobníkovi, ktorý, každý mal v konaní plný úspech, priznal náhradu trov konania proti navrhovateľovi.

8. Predmetné uznesenie súdu prvej inštancie napadol v zákonom stanovenej lehote odvolaním navrhovateľ. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v prvom rozhodnutí, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, vychádzal zo skutočnosti, že toto možno nariadiť len v prípadoch, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania alebo aj po jeho skončení; podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je pritom osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Následne navrhovateľ uviedol, že „súd podľa § 295 a § 366 C.s.p. má preukázané, že žalobca predložil zmluvu o splátkovom úvere, Všeobecné obchodné podmienky, zmluvu o výkone dobrovoľnej dražby, pritom odvolací súd zistil, že žalobcovia sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhajú zastavenia vyhlásenia dražby rodinného domu, resp. zákazu vyhlásenia konkurzu na predaj rodinného domu, na dobu do ukončenia súdnych sporov, čím chcú dosiahnuť, aby žalovaná nemohla pristúpiť k výkonu záložného práva predajom ich rodinného domu a pozemkov na dobrovoľnej dražbe, a to do skončenia súdnych sporov, ktoré inicioval žalobca v 2. rade a ktorých predmetom je zaplatenie odmeny žalobcovi v 2. rade za ním vykonané práce od objednávateľov.“ Ďalej navrhovateľ uviedol, že „poskytnutý úver bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam, kde žalobcovia bývajú, majú hlásený trvalý pobyt a ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v 1. rade, pričom žalovaná začala s výkonom záložného práva predajom nehnuteľností na dobrovoľnej dražbe. Podľa odvolacieho súdu je súdne konanie pred vykonaním dobrovoľnej dražby akýmsi fakultatívnym filtrom vykonania dražby s cieľom garantovať minimálnu súdnu ochranu“, ...“odkázanie spotrebiteľov len na následnú súdnu ochranu cez podávanie žalôb o neplatnosť dražieb by pri naplňovaní článku 6 Smernice Rady 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách odporovalo unijnému princípu efektivity. Je legitímne považovať za neprijateľnú nielen zmluvnú podmienku o neprijateľnom plnení, ale aj podmienku, ktorá za nedostatočne transparentných podmienok takéto plnenie umožní vymôcť. A tou podmienkou je práve klauzula o spôsobe mimosúdneho procesu výkonu záložného práva, hoci tento inštitút môže v právnom poriadku obstáť. Preto, ak veriteľ neodstránil stav neistoty, ktorý vyplýva zo zmluvnej podmienky umožňujúcej dosiahnutie nečestného plnenia, potom je vo svetle článku 4 smernice neprijateľnou i samotná zmluvná podmienka priamo umožňujúca dosiahnutie takéhoto v demokratickej spoločnosti neželateľného výsledku. Výkon záložného práva sa nepochybne môže dotknúť obydlia žalobcov, pričom právo na obydlie je priznané aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý je pre Slovenskú republiku záväzný a v zmysle článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky má prednosť pred zákonom. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovia osvedčili dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, vlastníctvo nehnuteľností, ktoré majú byť predmetom dražby a obydlie v predmetnom rodinnom dome; rovnako pre nariadenie neodkladného opatrenia dostatočne osvedčili potrebu bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu tým, že vykonaním dražby by stratili nielen vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ale aj obydlie, čo môže pre žalobcov znamenať nenávratný zásah do ich práv“. Navrhovateľ na uvedenom mieste poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci J. X. proti Y. O., G..Y., Č.. O. XX/XX (ďalej len rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci č. C 34/13“), s tým, že v štádiu výkonu dražby, kedy ešte nedošlo k vydraženiu nehnuteľností, je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia jediným právnym nástrojom, ktorý má vlastník nehnuteľností k dispozícii, aby nedošlo k predaju jeho majetku. V ďalšom navrhovateľ pokračoval v citácii bližšie nešpecifikovaného rozhodnutia neoznačeného súdu, proti ktorému podal subjekt vystupujúci na strane

žalovanej dovolanie, uzatvárajúc, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie a sám nariadil neodkladné opatrenie.

9. Záložný veriteľ vo vyjadrení k odvolaniu mal za to, že navrhovateľ neuviedol žiaden dôvod, na základe ktorého by bolo možné považovať napadnuté rozhodnutie za nesprávne, keď len poukázal na nešpecifikované rozhodnutie odvolacieho súdu, v zmysle ktorého by vykonaním dražby žalobcovia stratili vlastnícke právo k nehnuteľnostiam a tiež obydlie, čo pre nich môže znamenať nezvratný zásah do ich práv. Na tieto závery však podľa neho nemožno prihliadať, keďže navrhovateľ nešpecifikoval, o aké rozhodnutie a ktorého odvolacieho súdu ide. Zároveň, ani charakter nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dražby a predstavuje obydlie navrhovateľa, neosvedčuje, že by pristúpil k výkonu záložného práva neoprávnene. Právo na obydlie totiž v sebe nezahŕňa garanciu nedotknuteľnosti vecného alebo obligáčného práva k nehnuteľnosti, ktorá je týmto obydliem, pričom nerobí dražbu takej nehnuteľnosti bez ďalšieho neprípustnou. Súdna prax sa zjednotila v závere, že možnosť vymoženia plnení zo spotrebiteľských zmlúv formou dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti predstavujúcej obydlie nie je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ani s ochranou spotrebiteľa, na ktorý záver nemalo vplyv ani rozhodnutie vo veci Súdneho dvora EÚ, č. C 34/13. K uvedenému rozhodnutiu sa pritom vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí vo veci sp. zn. 5Cdo 113/2017, konštatujúc, že Súdny dvor EÚ nedeclaroval rozpor slovenskej právnej úpravy mimosúdneho výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby s unijným právom; doplnil pritom, že i keď by strata obydlija predstavovala obrovský zásah do práv spotrebiteľa a spôsobila by mu nepriaznivú životnú situáciu, právo na ochranu obydlija nemožno chápať ako absolútne nedotknuteľné, s ktorým by bola právna úprava dobrovoľných dražieb v zmysle zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z.z.“), v rozpore, za predpokladu, že súčasne umožňuje zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľa, resp. ju aspoň prakticky neznesiteľne alebo nadmerne nezaťažuje. Vychádzajúc z premisy, že navrhovateľ opodstatnenosť svojho odvolania vyvodzoval zo skutočnosti, že nehnuteľnosť, ktorá má byť predmetom dražby je jeho obydliem, mal záložný veriteľ, s poukazom i na uznesenia Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 9CoCsp/9/2021 a sp. zn. 6CoCsp/16/2021, za to, že len táto okolnosť pre nariadenie neodkladného opatrenia nepostačuje; navrhovateľ totiž nijako nevyčítal, že by ako záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva neoprávnene. Právnym podkladom výkonu záložného práva je pritom samotná zmluva medzi stranami a zákonná úprava dobrovoľnej dražby, ktorá za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa neobmedzuje možnosť zriadiť záložné právo aj na nehnuteľnosť slúžiacu ako obydlie. Navyiac táto skutočnosť musela byť navrhovateľovi zrejma už pri uzatváraní zmluvného vzťahu so záložným veriteľom. Záložný veriteľ uzavrel, že navrhovateľ neosvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov, a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vyhodnotil ako vecne správne a navrhol ho potvrdiť.

10. Dražobník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že navrhovateľ neuviedol žiadne skutočnosti odôvodňujúce zmenu alebo zrušenie napadnutého uznesenia, ktoré považoval za vecne správne. Opakovane namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, dôvodiac tým, že oprávnenie na výkon dobrovoľnej dražby odvodzuje od oprávnenia záložného veriteľa ako navrhovateľa dražby; preto, pokiaľ zanikne oprávnenie záložného veriteľa realizovať záložné právo, zanikne súčasne s ním buď dočasne alebo trvalo i jeho oprávnenie vykonať dobrovoľnú dražbu.

11. Navrhovateľ sa vo vyjadrení zo dňa 07.03.2022 pridržal svojich dovtedajších „prednesov“, zdôrazniac, že proti zamietavému uzneseniu konajúceho súdu podal odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, ako aj porušenia práva na spravodlivý proces, keďže konajúci súd poskytol ochranu „žalovanému, čím znemožnil ochranu oprávnených práv žalobcu“, poukazujúc pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Obdo 33/2012. Podľa neho dražobník nie je orgánom verejnej moci, a preto návrh na vykonanie dražby nepredstavuje splnenie hypotézy právnej normy obsiahnutej v „§ 112 Občianskeho zákonníka“. Ďalej navrhovateľ zdôraznil, že súčasne s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podal žalobu vo veci samej, ktorá sa týka spornosti a existencie pohľadávky, na zabezpečenie ktorej bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnosti, a teda sa týka aj existencie záložného práva; posúdenie týchto otázok bude predmetom konania vo veci samej. Spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia predložil i listinné dôkazy, čím osvedčil reálnu hrozbu výkonu záložného práva, a preto do času, kým nebude meritórne rozhodnuté je podľa neho na mieste nariadiť ním navrhované neodkladné opatrenie.

12. Navrhovateľ vo vzťahu k vyjadreniu „žalovaného“ k odvolaniu, v ktorom mu vytýkal „formuláciu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia“ uviedol, že aj keď táto nebola ideálna, podľa neho obstoje formulácia zákazu dočasne nakladať/nenakladať akýmkoľvek spôsobom s konkretizovanými nehnuteľnosťami, najmä tieto predať, či iným spôsobom scudziti, ktorá zodpovedá ustanoveniu § 325 ods. 1 písm. c), resp. d) C.s.p.

13. Odvolací súd preskúmal a prejednal odvolanie navrhovateľa v zmysle § 379, § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

14. V prvom rade odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie, v súlade s inštrukciou v jeho zrušujúcom uznesení zo dňa 21.07.2021, sp. zn. 3Co/76/2021, označil v záhlaví napadnutého uznesenia sporové strany ako „navrhovateľ“, „záložný veriteľ“ a „dražobník“, avšak následne v rozpore s uvedeným označením rozhodol o náhrade trov konania tak, že „žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade“ priznal proti „žalobcovi“ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom i v odôvodnení svojho rozhodnutia použil uvedené pojmy popri správnom označení strán sporu. Je nepochybné, že subjekty, ktorých súd prvej inštancie pojal do odôvodnenia svojho rozhodnutia a ktorým priznal nárok na náhradu trov konania (žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade) proti druhej sporovej strane (žalobca) sú totožné s tými, ktorých v záhlaví rozhodnutia označil ako „záložný veriteľ“, „dražobník“ a „navrhovateľ“; konajúci súd teda výrokom o náhrade trov konania priznal záložnému veriteľovi a dražobníkovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% proti navrhovateľovi, čomu napokon korešpondoval i bod 27. odôvodnenia rozhodnutia.

15. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

17. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

19. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie

20. Vychádzajúc z obsahu odvolania navrhovateľa tento do neho evidentne preniesol časť bližšie nekonkretizovaného odôvodnenia nešpecifikovaného rozhodnutia zrejme Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom sa riešila otázka opodstatnenosti nariadenia neodkladného opatrenia v situácii, keď záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve určitých žalobcov, predstavujúcich ich obydlie; možno teda vyvoditi, že uvedeným navrhovateľ mienil namietati, že i v jeho prípade predstavovali nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom dobrovoľnej dražby, jeho obydlie, a preto považoval za dôvodný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý súd prvej inštancie však napokon zamietol s odôvodnením, že navrhovateľ neosvedčil dôvodnosť nároku uplatneného v žalobe, ani existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

21. Odvolací súd, oboznámia sa so skutkovými tvrdeniami navrhovateľa uvedenými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, so zreteľom i na skutočnosti vyplývajúce z obsahu súdneho spisu, dospel zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia je v danom štádiu konania nedôvodný.

22. V posudzovanej veci sa navrhovateľ návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal uloženia povinnosti záložnému veriteľovi a dražobníkovi zdržati sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností v jeho vlastníctve až do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 60Csp/60/2020. Návrh odôvodnil poškodením jeho práv

a oprávnených záujmov ako vlastníka nehnuteľností, ako i vznikom škôd tretím osobám, ktoré by mohli nehnuteľnosti kúpiť, keďže realizáciou dobrovoľnej dražby by mohol byť zbavený súdnej kontroly. Poukázal pritom na to, že vo veci samej sa domáha určenia neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere, ako aj určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého záložným veriteľom, z dôvodu, že zmluva o spotrebnom úvere neobsahuje náležitosti požadované zákonom č. 90/2016 Z.z., sú v nej obsiahnuté neprijateľné zmluvné podmienky, pričom záložný veriteľ pri jej poskytnutí nekonal s odbornou starostlivosťou ohľadom posúdenia jeho schopnosti splácať úver.

23. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že navrhovateľ dňa 05.01.2015 uzatvoril s právnym predchodcom záložného veriteľa zmluvu o spotrebnom úvere, na základe ktorej mu tento poskytol úver v celkovej sume 330.000 eur za účelom nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnostiam. V predmetnej zmluve sa jej účastníci dohodli na základných náležitostiach zmluvy o hypotekárnom úvere v zmysle § 75 ods. 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ako právneho predpisu účinného ku dňu jej uzavretia (a teda nie zákona č. 90/2016 Z.z., na ktorý navrhovateľ poukazoval), keď sa dohodli na sume úveru (330.000 eur), lehote splatnosti (30 rokov), na pravidlách splácania istiny a úrokov (mesačne, zápočtom pohľadávky z účtu dlžníka, s platobným dňom k 20. dňu v príslušnom mesiaci + ďalšie podmienky v článku V. zmluvy), na ročnej percentuálnej úrokovej sadzbe (2,49% fixne na 3 roky), hrubej marže banky (1,11% ročne); zároveň si vymedzili ostatné náklady súvisiace s poskytnutým úverom, vyžadované od dlžníka (článok II, časť poplatky, ako i článok VI. zmluvy), podmienky, za ktorých môže veriteľ upraviť výšku ročnej percentuálnej úrokovej sadzby (článok IV. zmluvy), ako i ostatné podmienky poskytnutia a splácania úveru, vrátane podmienok predčasného splatenia úveru na podnet dlžníka (článok V. zmluvy), pričom v zmluve presne označili nehnuteľnosť, na ktorú sa úver poskytoval (článok II.). Za účelom zabezpečenia záväzkov súvisiacich s úverovou zmluvou uzatvorili zmluvné strany, vrátane pôvodného záložcu (Z.. J. R. G. Z.. J. R.K.) zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ako k zálohu, v ktorej sa dohodli, že v prípade, že navrhovateľ ako dlžník nezaplatí zabezpečenú pohľadávku z úverovej zmluvy riadne, úplne a včas, vznikne záložnému veriteľovi oprávnenie uplatniť si svoje právo a uspokojiť nároky zodpovedajúce splatnej a nezaplatenej časti zabezpečenej pohľadávky výkonom záložného práva; záložný veriteľ pritom mohol v rámci výkonu záložného práva uplatniť postup a/ priamym predajom zálohu, b/ verejnou dražbou, c/ dobrovoľnou dražbou v súlade s ustanoveniami zákona č. 527/2002 Z.z. alebo i iným právne možným spôsobom. Veriteľ bol oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v požadovanej sume po splnení dohodnutých podmienok (článok II., ako i článok 3 a 4 Obchodných podmienok pre poskytovanie hypotekárnych úverov a spotrebných úverov zabezpečených záložným právom k nehnuteľnosti pre spotrebiteľov), medzi ktoré patrilo i preukázanie platobnej schopnosti dlžníka splácať úver. Je nesporné, že záložný veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva predajom založených nehnuteľností navrhovateľa na dobrovoľnej dražbe, ktorú skutočnosť navrhovateľovi oznámil listom zo dňa 02.03.2020, doručeným navrhovateľovi dňa 04.03.2020, keď uvedenému predchádzali výzvy na zaplatenie omeškaných splátok, s upozornením na možný postup podľa § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) (viď upozornenie zo dňa 19.06.2019, doručené navrhovateľovi dňa 25.06.2019), ako i predčasné zosplatenie úveru (výzva zo dňa 30.12.2019, doručená navrhovateľovi dňa 07.01.2020). Výkonom záložného práva pritom záložný veriteľ sleduje legitímny cieľ uspokojenia svojej pohľadávky zo zmluvy o spotrebnom úvere, a to nielen spôsobom zmluvne dohodnutým, ale i dovoleným zákonom. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. PL. ÚS 23/2014, v ktorom tento posudzoval súlad ustanovenia § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. s článkom 1 ods. 1 a článkom 20 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky pritom uviedol, že podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Vlastník veci môže poveriť inú osobu, aby dala pokyn na vydraženie veci, pričom Občiansky zákonník vychádza z toho, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa, vystupujúceho ako zástupca záložcu, speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Dobrovoľná dražba sa s poukazom na to odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dal súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom a právna úprava ukladá povinnosť strpieť výkon dobrovoľnej dražby nielen s takým záložným právom, ktoré vzniklo na základe zmluvy, ale aj s takým, ktoré vzniklo zo zákona. Záložný veriteľ, vychádzajúc z právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky, je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku voči vlastníkovi veci. Vlastníkovi veci teda patrí na ochranu vlastníckeho práva žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby.

24. V prejednávanej veci je nepochybné, že záložné právo na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa vzniklo na zmluvnom základe, a preto je navrhovateľ ako záložca povinný strpieť výkon záložného práva (viď aj § 151m ods. 4 veta prvá Občianskeho zákonníka). Pritom hrozba prevodu nehnuteľností na tretiu osobu a strata súdnej kontroly v súvislosti s realizáciou dobrovoľnej dražby nepredstavuje dôvod vyhovenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v požadovanom znení. Pre prípad porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z. tento totiž umožňuje osobe dotknutej na svojich právach, podať návrh na určenie neplatnosti dražby. Za tejto procesnej situácie, podľa mienky odvolacieho súdu tak navrhovateľ neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov; tú pritom nemožno založiť ani na tvrdení, že záložný veriteľ realizuje dobrovoľnú dražbu nehnuteľností predstavujúcich obydlie navrhovateľa. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí vo veci sp. zn. 5Cdo 113/2017, prípadná strata obydlia predstavuje síce obrovský zásah do práv spotrebiteľa a nepochybne môže spôsobiť i veľmi nepriaznivú životnú situáciu, avšak právo na obydlie spotrebiteľa nemožno chápať ako absolútne nedotknuteľné, za predpokladu, že príslušná právna úprava umožňuje zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľa, resp. ju aspoň prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nezaťažuje (k tomu i rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C 34/13).

25. Pokiaľ navrhovateľ potrebu bezodkladnej úpravy pomerov viazal i na konanie vo veci samej, v ktorom sa domáha určenia neplatnosti zmluvy o spotrebnom úvere a určenia, že poskytnutý úver je bezúčinný a bezpoplatkov, odvolací súd udáva, že navrhovateľ svoju argumentáciu odvíja od ustanovení zákona č. 90/2016 Z.z., ktorý v čase vzniku záväzkového vzťahu (z úverovej zmluvy, rovnako ako zo zmluvy záložnej) nebol účinný, a preto na neho nedopadá (viď i prechodné ustanovenia § 28 citovaného zákona). Za tejto procesnej situácie nie je preto dôvod považovať v návrhu uplatnený nárok za osvedčený do takej miery, že je daná potreba dočasnej úpravy pomerov strán sporu prostredníctvom neodkladného opatrenia.

26. A napokon, len pre úplnosť odvolací súd udáva, že pokiaľ navrhovateľ smeroval návrh na nariadenie neodkladného opatrenia i voči dražobníkovi, tento, vzhľadom i na znenie § 151j ods. 1, § 151l a § 151m Občianskeho zákonníka o výkone záložného práva nerozhoduje, keďže len organizuje dražbu ako jeden zo spôsobov výkonu záložného práva; dražobník je teda len technickým vykonávateľom dražby, pričom je v právnom vzťahu so záložným veriteľom, nie so záložcom alebo dlžníkom. Dražobník v procese realizácie dobrovoľnej dražby pritom nevykonáva jednotlivé úkony vo vlastnom mene, keď svoje oprávnenie odvodzuje od práva záložného veriteľa, s ktorým je v zmluvnom vzťahu, pričom je v zmysle § 19 ods. 1 písm. b) zákona č. 527/2002 Z.z. povinný upustiť od dražby, pokiaľ mu je preukázané vykonateľným rozhodnutím, že navrhovateľ dražby nie je oprávnený navrhnuť vykonanie dražby; ak ide o neodkladné opatrenie súdu, postačí, ak je dražobníkovi preukázané, že toto bolo súdom nariadené.

27. S poukazom na vyššie uvedené, po vecnom a právnom zhodnotení relevantných skutočností vyplývajúcich tak z návrhu navrhovateľa, ako i z obsahu súdneho spisu, dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade neboli naplnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia; napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že záložnému veriteľovi a dražobníkovi, ktorý každý mal v odvolacom konaní úspech, priznal proti navrhovateľovi plný nárok na ich náhradu.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).